

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 6 เกี่ยวกับบทบาทของครูสุศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาในเขตการศึกษา 6 ที่มีบทบาทของครูสุศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มประชากรได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูสุศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 6 ปีการศึกษา 2528 จาก 121 โรงเรียน ใน 7 จังหวัดคือ ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สิงห์บุรี สระบุรี อ่างทอง และอุทัยธานี ขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1. สุ่มตัวอย่างประชากรครูสุศึกษา โดยคำนวณหาค่ากลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจากสูตร $n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$ (Yamane 1976 : 580-581) ได้กลุ่มตัวอย่างครูสุศึกษาจำนวน 198 คน จึงนำรายชื่อครูสุศึกษาแต่ละโรงเรียนซึ่งคัดจากแบบรายงานการศึกษา (ภาคสถิติ) และรายงานครู ปีการศึกษา 2528 กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา จำนวน 396 คนมาเรียงลำดับตามรายชื่อของโรงเรียนในแต่ละจังหวัด ตามที่ปรากฏอยู่ในสถิติการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2528: 74-91) ให้ลำดับที่ครูสุศึกษาตั้งแต่ 1-396 กำหนดให้รายชื่อที่มีลำดับเลขคือเป็นกลุ่มตัวอย่างครูสุศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างครูสุศึกษาจากการสุ่มแบบมีระบบ (Systemic Sampling) จำนวน 198 คนจากโรงเรียนทั้งสิ้น 108 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการของโรงเรียนที่สุ่มได้ 108 โรงเรียน โรงเรียนละ 2 คนรวม 216 คน รวมมีกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 414 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Check List) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา วิชาเอก ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการฝึกอบรม จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

2.1 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) เกี่ยวกับบทบาทของครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งครอบคลุมงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนทั้ง 3 ด้านคือ การสอนสุขศึกษา การบริการสุขภาพ และการจัดสิ่งแวดล้อม มีจำนวนทั้งสิ้น 70 ข้อ โดยมีเกณฑ์ให้ผู้ตอบพิจารณาคือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด ซึ่งหมายถึงระดับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของครูสุขศึกษาที่กำหนดให้

2.2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูสุขศึกษาได้อย่างเสรี

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาบทบาทของครูสุขศึกษาจากหนังสือ วารสาร งานวิจัย เอกสารและสิ่งตีพิมพ์ต่างๆทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ รวบรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูสุขศึกษาจากการสนทนากับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสุขศึกษาในโรงเรียนอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามโดยให้ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่าและแบบปลายเปิด

3. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยตรวจแก้เนื้อหา ภาษาสำนวนและศัพท์ทางวิชาการที่ใช้ในแบบสอบถามให้ชัดเจนและเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น

4. ปรับปรุงแบบสอบถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญงานสุขศึกษาในโรงเรียนจำนวน 6 คน กังรายชื่อในภาคผนวก

เกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ

1. จบการศึกษาระดับปริญญาโททางสุศึกษา หรือ
2. เป็นครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา หรือ
3. เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมศิลป์ประจำกรมการวิชาชีพวิชาเอก หรือวิชาโทสุศึกษา

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้บริหารและครูสุศึกษาซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายให้สมบูรณ์ที่สุดก่อนนำไปใช้เป็นแบบสอบถามต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามและคำชี้แจงการตอบแบบสอบถามให้ผู้บริหารและครูสุศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ โดยมีหนังสือจากศึกษาธิการ เขต เขตการศึกษา 6 เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. กลุ่มตัวอย่างส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ รวมได้รับแบบสอบถามของผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 207 ชุด จากจำนวน 216 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.83 ในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้เนื่องจากคำตอบไม่ครบถ้วน 4 ชุด คงเหลือเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 203 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.98 ได้รับแบบสอบถามจากครูสุศึกษาจำนวน 198 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ในจำนวนนี้เป็นแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 5 ชุด คงเหลือเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 193 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.45

รวมแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มจำนวน 416 ชุด ได้รับคืนและเป็นแบบสอบถามที่ใช้วิจัยได้ 396 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.19

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้จัดลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา วิชาเอก ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน การปฏิบัติ

งานเกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน และประสบการณ์เพิ่มเติมทางค่านุศึกษา นำมา
 แจกแจงความถี่ หาการ้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับ
 กับบทบาทของครูสุศึกษาในเขตการศึกษา 6 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. บทบาทของครูสุศึกษาในเขตการศึกษา 6 ทั้ง 3 ด้าน คือ การสอนสุศึกษา
 การบริการสุขภาพ และการจัดสิ่งแวดล้อม มีวิธีการดังนี้

1.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่ของค่าตอบแต่ละข้อ
 คำถาม แล้วให้คะแนนตามหลักการให้คะแนนดังนี้

เห็นควมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

เห็นควมมาก ให้ 4 คะแนน

เห็นควมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

เห็นควมน้อย ให้ 2 คะแนน

เห็นควมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

1.2 นำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตมาเทียบกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นควมน้อยที่สุด

1.50 - 2.49 " เห็นควมน้อย

2.50 - 3.49 " เห็นควมปานกลาง

3.50 - 4.49 " เห็นควมมาก

4.50 - 5.00 " เห็นควมมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสุศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของ
 ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในเขตการศึกษา 6 ด้านการสอนสุศึกษา
 การบริการสุขภาพ และการจัดสิ่งแวดล้อม ด้วยค่าที่ (t-test) และนำเสนอด้วยตาราง
 ประกอบความเรียง ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของสถาบันบริการคอม-
 พิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอสพีเอสเอสเอ็กซ์ (SPSSX)
 สถิติที่ใช้มีดังต่อไปนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ยของข้อมูลแต่ละกลุ่ม ทั้งกลุ่ม

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ = มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร หรือครู
 สู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

x = คะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร หรือครู สู้ศึกษา

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละกลุ่ม

3. คำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อแสดงการกระจายของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สู้ศึกษา ทั้งสูตร

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ SD = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x = คะแนนความคิดเห็นของแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง

f = ความถี่ของคะแนนแต่ละข้อที่ตอบ

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สู้ศึกษา ด้วยการทดสอบค่าที ทั้งสูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2526: 59)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \cdot \frac{n_1 + n_2}{n_1 n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าสถิติที

$\bar{x}_1$ = มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร

$\bar{x}_2$ = มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนความคิดเห็นของครู สู้ศึกษา

s_1 = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของผู้บริหาร

s_2 = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของครู สู้ศึกษา

n_1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร

n_2 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างของครู สู้ศึกษา

011571

148079084